

Wat voorafging

De vier Priesters liepen met langzame tred de paden op die naar de top van de Berg van het Licht voerden. Ze kwamen uit de vier windstreken van de horizon en droegen ieder een tas gevuld met het geurige hout dat bestemd was voor het vuurritueel.

De Priester van de Dageraad had een mantel van roze in lichtblauw overlopende zijde; aan zijn voeten droeg hij sandalen van hertenleer. De Priester van de Zonsondergang droeg een karmijnrood overkleed met gouden stipjes. Om zijn schouders hing een lange sjaal van fijn linnen met borduurwerk in dezelfde kleuren.

De Priester van het Middaguur ging gekleed in een purperen tuniek versierd met gouden aren, zijn voeten gestoken in slangenleren muilen. De laatste man, de Priester van de Nacht, was gekleed in met zilveren sterren bezaaide zwarte wol, waardoorheen de vacht van ongeboren lammeren geweven was.

Ze liepen alsof het ritme van hun pas door muziek werd aangegeven, een muziek die zij alleen konden horen. Ze naderden de tempel met gelijke pas en overbruggen dezelfde afstand, ook al beklom de een een steile helling vol stenen, liep de ander over een vlak gedeelte van het pad en bewogen de laatsten zich voort over zanderige, uitgedroogde rivierbeddingen.

Op hetzelfde ogenblik kwamen ze bij de vier ingangen van de stenen toren aan, net toen de dageraad een paarlen licht over het immense verlaten gebied van de hoogvlakte liet schijnen.

Terwijl ze elkaar door de vier toegangsbogen aankeken, kniel-

den ze neer en begaven zich toen naar het altaar. De Priester van de Dageraad begon als eerste met het ritueel. In de vorm van een vierkant legde hij takken van sandelhout neer, gevolgd door de Priester van het Middaguur, die daar bundeltjes dorre aciatakjes schuin op legde. Op die ondergrond stapelde de Priester van de Zonsondergang ontschorste takjes cederhout uit het woud van het Libanongebirge. De Priester van de Nacht legde ten slotte geschilde en gedroogde takken van de Kaukasische eik neer, hout dat door de bliksem geraakt was en uitgedroogd door de zon in de bergen. Toen haalden ze alle vier de heilige vuurstenen uit hun tassen en lieten tegelijkertijd lichtblauwe vonken wegschieten bij de onderkant van de kleine piramide totdat het vuur begon te branden, eerst zwak en timide, maar allengs steeds harder en krachtiger. De helrode vuurtongen werden lichtblauw en uiteindelijk bijna wit. In alles leken ze op het Vuur van de hemel, op de hemelse adem van Ahura Mazda, god van de waarheid en de gelukzaligheid, heer van de tijd en van het leven. Binnen in de grote, stenen toren klonk niets anders dan de pure stem van het Vuur die zijn geheimzinnige poëzie fluisterde. Zelfs de ademhaling van de vier mannen, die roerloos in het centrum van hun immense vaderland stonden, was niet te horen.

In vervoering keken ze toe hoe de heilige vlam de vorm van het eenvoudige bouwwerk van takken aannam dat kunstig op het stenen altaar was geplaatst. Ze fixeerden hun ogen op dat pure schijnsel, op die wonderbaarlijke dans van licht, terwijl ze hun gebed aanhieven voor het volk en voor de Koning. De Grote Koning, Koning der Koningen, die ver weg heerste in de grootse zaal van zijn koninklijk paleis in het onsterfelijke Persepolis, dat midden in een woud van purper en goud geverfde zuilen stond en door gevleugelde stieren en klimmende leeuwen bewaakt werd.

Op dat uur van de ochtend was er op die magische en eenzame plek geen zuchtje wind. Zo moest de lucht zijn, opdat het hemelse Vuur de vormen en bewegingen aan kon nemen van zijn goddelijke aard, die hem altijd naar boven stuwt en laat samensmelten met het Hemelrijk, waarvan hij afkomstig is.

Opeens blies een geweldige kracht de vlammen uit. Met ver-

bijstering zagen de Priesters hoe ook de verbrande takken abrupt in zwarte kool uiteenvielen.

Er was geen ander teken, geen geluid behalve het krijsen van de valk die in de lege lucht omhoog vloog en er waren geen woorden. De vier mannen bleven als versteend naast het altaar staan. Overvallen door een triest voorgevoel, lieten ze stille tranen uit hun ogen vloeien.

Op datzelfde moment ging een meisje in een afgelegen land ver weg in het westen onder de eiken van een oud heiligdom staan. Trillend vroeg zij om een zegen voor het kind dat zij voor de eerste maal in haar schoot voelde bewegen. De naam van het meisje was Olympias. De wind, die onstuimig door de eeuwenoude takken blies en de dode bladeren op liet waaien, die rond de enorme stammen lagen, onthulde de naam van het kind. De naam was:

ALEXANDER

I

Olympias was naar het heiligdom van Dodona gegaan, gedreven door een vreemd voorgevoel dat ze tijdens een droom kreeg terwijl ze met haar man Philippus, koning der Macedoniërs, in bed lag; vol wijn en eten lag hij naast haar te slapen.

Ze had gedroomd dat een slang langzaam door de gang gleden en toen geruisloos hun slaapkamer binnenkwam. Zij zag hem wel, maar ze kon zich niet bewegen, noch gillen of vluchten. Het grote reptiel kronkelde over de stenen vloer; zijn schubben weerspiegelden met bronzen en koperen gloed de stralen van de maan die door het raam naar binnen vielen.

Een ogenblik lang wenste ze dat Philippus wakker zou worden, haar in zijn armen zou nemen om haar tegen zijn sterke en gespierde borst te verwarmen en haar met zijn grote strijdershanden zou strelen. Maar haar blik ging meteen weer naar die *drakon*, naar dat wonderbaarlijke dier dat zich als een spook voortbewoog, als een magisch wezen, zo een die de goden naar believen scheppen uit het binnenste der aarde.

Vreemd genoeg voelde ze nu geen angst of afschuw meer. Integendeel, ze voelde zich steeds meer aangetrokken tot die kronkelende beweging, was bijna gefascineerd door die sierlijke en stille kracht. De slang gleden onder de dekens, streek langs haar benen en borsten en ze voelde dat de koude en lichte slang haar genomen had, zonder haar pijn te doen, zonder geweld.

Ze droomde dat zijn zaad zich had gemengd met dat van haar man. Eerder was hij vurig met de kracht van een stier bij haar

binnengedrongen, voordat hij door slaap en wijn overmand in elkaar stortte.

De volgende dag had de koning zijn uitrusting aangetrokken en nadat hij samen met zijn generaals wild zwijn en schapenkaas had gegeten, was hij ten strijde getrokken. De oorlog werd gevoerd tegen een nog barbaarser volk dan de Macedoniërs: de Triballiërs, die zich in berenvellen kleedden, vossenhuiden hoofddeksels droegen en langs de oevers van de Istrus leefden, de grootste rivier van Europa.

Hij had haar alleen maar gezegd: ‘Vergeet niet offers aan de goden te brengen zolang ik weg ben. Zorg voor een zoon, een erfgenaam die op me zal lijken.’

Daarna had hij zijn bruine paard bestegen en was hard weg gegaloppeerd met zijn generaals. De binnenplaats dreunde onder de hoefslagen van de strijdrossen en de echo’s van het geraas van de wapenen.

Na zijn vertrek nam Olympias een warm bad. Terwijl haar dienstbodes haar rug masseerden met sponzen gedrenkt in een essence van jasmijn en rozen van Piëria, liet ze Artemisia roepen. Artemisia was haar min, een oude vrouw uit een gegoede familie, met smalle heupen en een enorme boezem. Olympias had haar meegenomen uit Epirus toen ze was gekomen om Philippus te huwen.

Ze vertelde haar over de droom en vroeg haar: ‘Mijn goede Artemisia, wat betekent het?’

De min liet haar uit het warme bad stappen en begon haar met doeken van Egyptisch linnen af te drogen.

‘Mijn kind, dromen zijn altijd boodschappen van de goden en maar weinig mensen kunnen ze verklaren. Ik denk dat je naar ons vaderland Epirus moet gaan, naar ons oudste heiligdom om het orakel van Dodona te raadplegen. Sinds mensenheugenis geven de priesters daar van generatie op generatie aan elkaar door hoe de stem van de grote Zeus, vader van goden en mensen, verklaard kan worden. Hij verschijnt wanneer de wind door de takken van de eeuwenoude eiken van het heiligdom blaast, wanneer hij hun bladeren in de lente of in de zomer laat ritselen of in de herfst en de winter, wanneer hij de gevallen bladeren rond hun stammen laat dwarrelen.’

En zo was het dat Olympias enige dagen later op reis ging naar het heiligdom. Het was opgericht op een indrukwekkende en grootse plek, in een groene vallei omsloten door bergen waarvan de hellingen met bossen begroeid waren.

Men zei dat die tempel een van de oudste ter wereld was. Meteen nadat Zeus zijn vader Kronos de heerschappij had ontnomen door hem uit het hemelrijk te stoten, waren twee duiven uit zijn hand gevlogen. Een was in een eik in Dodona neergestreken, de andere in een palm in de oase van Siwa in de hete Libische woestijn. Vanaf dat moment was op die twee plaatsen de stem van de vader van de goden te horen.

Aan de priesters van het heiligdom vroeg Olympias wat haar droom betekende.

Ze zaten in een kring op stenen zetels, midden in een groen veld vol margrietten en ranonkels en luisterden naar de wind die de bladeren van de eiken liet bewegen. Ze leken wel in trance.

Eindelijk zei een van hen: 'Je droom betekent dat de zoon die uit jou geboren zal worden, een nakomeling zal zijn van Zeus en een sterfelijk mens. Het betekent dat in jouw schoot goddelijk bloed zich met dat van een mens gemengd heeft.

De zoon aan wie jij het leven zal schenken, zal opvallen door een ongelooflijke geestkracht. Maar net als vlammen, die heviger gaan branden, de wanden van de lantaarn schroeien en de olie, die hen voedt, sneller verbruiken, zo zou zijn ziel het lichaam dat hem omsluit, kunnen verzengen.

Koningin, vergeet de geschiedenis van Achilles niet, voorouder van jouw roemrijke familie. Hij mocht kiezen tussen een glorieus, maar kort leven en een lang, maar onbeduidend bestaan. Hij koos het eerste en gaf zijn leven op in ruil voor een ogenblik van verblindend licht.'

Bezorgd vroeg Olympias: 'Staat dit lot vast?'

'Het is een mogelijk lot,' antwoordde een andere priester. 'Een mens kan vele wegen bewandelen, maar sommigen worden geboren met een andere kracht, die van de goden komt en naar de goden terug wil keren. Bewaar dit geheim in je hart tot het moment daar is dat de aard van je zoon zich ten volle zal openbaren. Wees dan op alles voorbereid, ook om hem te verliezen, want wat je ook zal doen, je zult er niet in slagen zijn lot tegen

te houden. Zijn roem zal zich tot in alle uithoeken van de wereld verspreiden.'

Nauwelijks had hij de laatste woorden uitgesproken of de bries die door het gebladerte van de eiken waaide, veranderde plotseling in een sterke, warme, zuidelijke wind. Hij bereikte in korte tijd zo'n kracht dat de boomtoppen onder het geweld doorbogen. De priesters zagen zich gedwongen hun hoofd met hun mantels te bedekken.

De wind bracht een dichte, roodachtige nevel mee, die de hele vallei verduisterde. Ook Olympias wikkelde haar mantel helemaal om haar hoofd en lichaam en bleef onbeweeglijk midden in de wervelwind staan, als een standbeeld van een godheid zonder gelaat.

De windhoos verdween zoals hij gekomen was. Toen de nevel was opgetrokken, bleken de beelden, de gedenkzuilen en de altaren die de heilige plek sierden, bedekt met een dunne laag rood stof. De priester die als laatste gesproken had, beroerde het met zijn vingertop en bracht het naar zijn lippen. 'Dit stof is door de Libische wind meegevoerd, adem van Zeus Amon wiens orakel tussen de palmen van Siwa staat. Het is een buitengewoon wonder, een wonderbaarlijk teken, want de twee oudste orakels ter wereld hebben, mijlenver van elkaar verwijderd, op hetzelfde moment hun stem laten horen. Jouw zoon heeft een teken van heel ver gehoord en misschien heeft hij de tijding ervan begrepen. Eens zal hij hem opnieuw horen in een door woestijnzand omgeven groot heiligdom.'

Na het horen van deze woorden keerde de koningin terug naar Pella, de hoofdstad met in de zomer stoffige en in de winter modderige wegen. Met angst en beven wachtte zij de dag af waarop haar zoon geboren zou worden.

De weeën kwamen op een lenteavond na zonsondergang. De vrouwen ontstaken de lantaarns en Olympias' min Artemisia liet de vroedvrouw en de arts Nicomachus komen. De oude koning Amyntas was al bij hem onder behandeling geweest en Nicomachus had bij de geboorte van vele koninklijke nakomelingen geassisteerd, zowel wettige kinderen als bastaarden.

De arts stond klaar; hij wist dat de tijd gekomen was. Hij deed

een schort voor, liet water opwarmen en liet nog meer kandelaars komen zodat er genoeg licht zou zijn.

Eerst liet hij echter de vroedvrouw naast de koningin plaatsnemen, want hij wist dat een vrouw liever door een andere vrouw aangeraakt wordt wanneer zij haar kind ter wereld brengt. Alleen een vrouw kan de pijn en de eenzaamheid begrijpen waarmee een nieuw leven ontstaat.

Op dat moment belegerde koning Philippus de stad Potidaea en niets ter wereld had hem van de gevechtslinies weg kunnen krijgen.

De bevalling was lang en moeilijk, want Olympias had smalle heupen en een tenger figuur.

De min wiste het zweet van haar gezicht en zei steeds weer: 'Hou vol, mijn kind, pers! Als je je zoon ziet, zul je alle pijn vergeten die je nu moet doorstaan.'

Ze bevochtigde Olympias' lippen met bronwater uit een zilveren kom, dat door de dienstbodes steeds werd ververst.

Maar toen de pijn zo hevig werd dat ze bijna het bewustzijn verloor, kwam Nicomachus tussenbeide, instrueerde de vroedvrouw en beval Artemisia op de buik van de koningin te duwen. Zij had geen kracht meer en het kind had het moeilijk.

Hij legde zijn oor op Olympias' buik en hoorde dat zijn hartje langzamer ging kloppen.

Hij beval de min: 'Duw zo hard als je kan. Het kind moet onmiddellijk geboren worden.'

Artemisia leunde met haar hele gewicht op de koningin. Met een harde schreeuw bracht Olympias het kind ter wereld.

Nicomachus bond de navelstreng met een linnen draad af en knipte hem toen meteen met de grote, bronzen schaar door. Hij ontsmette de wond met zuivere wijn.

Het kind begon te huilen en hij gaf het aan de vrouwen zodat ze het konden wassen en aankleden. Artemisia zag als eerste zijn gezicht en was in verrukking gebracht.

'Is het geen schoonheid?' vroeg ze. Ze wreef met een pluk wol zijn gezichtje in met olie.

De vroedvrouw waste zijn hoofdje en toen ze hem afdroogde, kon ze een gebaar van verbazing niet onderdrukken. 'Hij heeft het haar van een kind van zes maanden, met een prachtige gou-

den gloed. Hij lijkt wel een kleine Eros.’

Intussen kleepte Artemisia hem aan met een heel kleine, linnen tuniek, want Nicomachus wilde niet dat kinderen strak ingebakerd werden zoals in de meeste families gebruikelijk was.

‘Wat voor kleur ogen heeft hij volgens jou?’ vroeg hij aan de min. De vrouw hield een lantaarn bij en de ogen van het kind lichtten op met een iriserende gloed. ‘Ik weet het niet, het is moeilijk te zeggen. Soms lijken ze blauw, soms donker, bijna zwart. Misschien komt het doordat zijn ouders zo van elkaar verschillen...’

Intussen verzorgde Nicomachus de koningin die bloedde, zoals vaker voorkomt bij vrouwen die voor het eerst bevallen. Hij had al gevreesd dat dit zou gebeuren en had sneeuw van de hellingen van de berg Bermion laten halen.

Hij maakte er kompressen mee en legde ze op de buik van Olympias. De koningin rilde van vermoedheid en uitputting, maar de arts sloeg hier geen acht op en ging door met de ijskoude kompressen totdat hij zag dat de bloeding helemaal gestopt was.

Daarna liet hij haar aan de zorgen van de vrouwen over, deed zijn schort af en waste zijn handen. Hij stond de vrouwen toe de lakens te verschonen en het zweet van Olympias af te wissen met zachte, in rozenwater gedrenkte sponzen. Ze mochten haar een schoon hemd uit haar linnenkast aandoen en haar te drinken geven.

Het was Nicomachus die haar de kleine liet zien. ‘Hier is Philippus’ zoon, koningin. Je hebt een prachtig kind gekregen.’

Ten slotte liep hij de gang in, waar een ruiter van de koninklijke garde in reistenuë stond te wachten.

‘Snel, spoed je naar de koning en zeg hem dat zijn kind geboren is. Zeg hem dat het een zoon is, mooi, gezond en sterk.’

De ruiter sloeg zijn mantel om, deed zijn tas om zijn schouders en snelde weg. Voordat hij aan het einde van de gang uit het zicht verdween, schreeuwde Nicomachus hem na: ‘En zeg hem ook dat de koningin het goed maakt.’

De man hield zijn pas niet eens in en even later hoorde men gehinnik op het binnenhof. In galop verdween hij door de straten van de stad die in diepe slaap lag.

2

Artemisia nam het kind op en legde het naast de koningin op het bed. Olympias richtte zich iets op met haar ellebogen zodat ze met haar rug tegen het kussen leunde en keek naar hem.

Hij was wondermooi. Hij had volle lippen en een fijn, roze gezichtje. Zijn lichtkastanjebruine haren glansden met een gouden gloed en precies in het midden van zijn voorhoofd had hij wat de minnen ‘de lik van het kalf’ noemden: een plukje rechtopstaand haar dat naar twee kanten uiteenviel.

Zij dacht dat zijn ogen lichtblauw waren, maar diep in zijn linkeroog lag een soort donkere schaduw, die het donkerder deed lijken wanneer het licht veranderde.

Olympias tilde hem op en hield hem dicht tegen zich aan. Ze begon hem te wiegen tot hij ophield met huilen. Toen ontblootte ze haar borst om hem te voeden, maar Artemisia kwam naar haar toe en zei: ‘Mijn kind, de min zal dit doen, anders zullen je borsten verslappen. De koning zal al snel terugkeren van de oorlog en je moet dan begeerlijk zijn en mooier dan ooit.’

Ze strekte haar armen uit om het kind over te nemen, maar de koningin gaf hem haar niet. Ze legde hem aan haar borst en voedde hem tot hij rustig in slaap viel.

Intussen reed de boodschapper in volle galop door het donker om de koning zo snel mogelijk te bereiken. Midden in de nacht kwam hij bij de oever van de rivier de Axius en spoorde het paard aan over de lange brug van boten te rijden, die de twee oevers met elkaar verbond. Therme was nog in duisternis gehuld

toen hij van paard wisselde en zijn weg naar de binnenlanden van Chalcidice vervolgde.

Bij het ochtendgloren bereikte hij de zee. De grote baai gloeide onder de zonnestralen van de opgaande zon als een spiegel die voor het vuur wordt gehouden. Hij beklom het bergmassief van Kalaureia, in een landschap dat steeds ruwer en onherbergzamer werd, op een onbegaanbaar veld vol stenen die soms recht naar beneden in zee vielen waar het wilde schuim ze opnam.

De koning belegerde de eeuwenoude stad Potidaea, die al bijna een halve eeuw door de Atheners werd geregeerd. Hij deed dit niet omdat hij strijd met Athene wilde, maar omdat hij vond dat de stad in Macedonisch territorium lag en hij wilde zijn heerschappij in het hele gebied, dat zich uitstreckte van de golf van Therme tot het kanaal van de Bosporus, zeker stellen. Op dat moment, terwijl hij met zijn soldaten in een aanvalstoren zat, maakte Philippus, gewapend en onder het stof, zweet en bloed, zich gereed om de beslissende aanval uit te voeren.

‘Mannen! Als jullie iets waard zijn, is dit het moment om het te bewijzen! Degene die de moed heeft om samen met mij de vijandelijke muren te bestormen, krijgt het mooiste paard uit mijn stal. Maar als ik ook maar een van jullie zie trillen op het beslissende moment, zweer ik dat ik hem zo zal slaan tot zijn huid er in vellen bij hangt. En ik zal het zelf doen. Hebben jullie mij gehoord?’

‘We hebben je gehoord, koning!’

‘Vooruit dan!’ beval Philippus en maakte een gebaar naar de dienaren om de katrollen los te maken. De brug viel op de muren die al vernield en half afgebroken waren onder de slagen van de stormrammen. De koning sprong met een schreeuw voorwaarts terwijl hij woest met zijn zwaard om zich heen sloeg. Hij ging zo snel dat het moeilijk was hem bij te houden. Maar zijn soldaten wisten heel goed dat de vorst zijn beloftes nooit brak. Allemaal tegelijk stormden ze naar voren, elkaar verdringend met hun schilden en ze duwden de soldaten die Potidaea verdedigden van de rand, zodat ze langs de omgangen naar beneden stortten. De verdedigers waren al uitgeput van alle ontberingen, het op wacht staan en de inspanning van de maandenlange gevech-

ten. Achter Philippus en zijn bewakers kwam de rest van het leger, in hevige strijd verwickeld met de laatste verdedigers die de straten en de ingangen van de huizen barricadeerden.

Bij zonsondergang gaf Potidaea zich op haar knieën over.

Het was al bijna nacht toen de boodschapper aankwam. Hij had nog twee keer van paard gewisseld en toen hij op de heuvels stond die de stad omringden, zag hij om de vestingmuren overal vuren branden en hij kon het lawaai van de Macedonische soldaten horen, die hun overwinning aan het vieren waren.

Hij duwde zijn hielen in de flanken van het paard en bereikte al snel het kamp. Hij vroeg naar de tent van de koning te worden gebracht.

‘Wat wil je?’ vroeg een lijfwacht, iemand uit het noorden aan zijn accent te horen. ‘De koning is druk bezig. De stad is gevallen en een delegatie van de regering is bezig met onderhandelen.’

De boodschapper antwoordde: ‘De prins is geboren.’

De officier schrok op. ‘Volg mij.’

De koning zat in wapenrusting in zijn tent, omringd door zijn generaals. Iets achter hem stond zijn luitenant Antipater. De vertegenwoordigers van Potidaea stonden om hen heen en in plaats van te onderhandelen, luisterden ze vooral naar Philippus, die zijn voorwaarden aan het stellen was.

De officier wist dat zijn onderbreking niet getolereerd zou worden, maar wist ook dat als hij zo’n belangrijke boodschap niet meteen zou vertellen, dat nog minder in goede aarde zou vallen. In één adem zei hij: ‘Koning, ik heb een bericht van het paleis: je zoon is geboren!’

De bleke en vermagerde afgevaardigden van Potidaea keken elkaar aan en stonden op van de krukken waar ze plaats hadden mogen nemen. Antipater ging met de armen over zijn borst gekruist staan en wachtte op een bevel of een woord van zijn vorst. De boodschapper onderbrak Philippus midden in een zin: ‘Julie stad zal moeten voorzien in een...’ en met een hele andere stem maakte hij zijn zin af: ‘... kind.’

De afgevaardigden, die er niets van hadden begrepen, keken el-

kaar weer ontsteld aan. Philippus had echter zijn stoel al omgegooid, zijn officier opzij geduwd en de boodschapper bij zijn schouders vastgepakt.

De vlammen van de kandelaars wierpen scherpe schaduwen op zijn gezicht en zijn blik gloeide onder het licht. ‘Zeg me hoe hij is,’ beval hij op dezelfde toon als waarmee hij zijn soldaten beval te gaan sterven voor de grootsheid van Macedonië.

De boodschapper voelde zich hevig tekortschieten om aan dat verzoek te voldoen, want hij realiseerde zich dat hij slechts vier woorden had om over te brengen. Hij schraapte zijn keel en verkondigde met een zware en doordringende stem: ‘Koning, uw kind is een zoon en hij is mooi, gezond en sterk!’

‘Hoe weet je dat? Heb je hem gezien?’

‘Sire, dat zou ik nooit gedurfd hebben. Ik stond in de gang zoals mij opgedragen was, met mijn wapens en mijn mantel en mijn tas al om. Nicomachus kwam de kamer uit en zei... ja, zo zei hij het: “Snel, spoed je naar de koning en zeg hem dat zijn kind geboren is. Zeg hem dat het een zoon is, mooi, gezond en sterk.”’

‘Heeft hij je verteld of hij op me lijkt?’

De man aarzelde en antwoordde toen: ‘Dat heeft hij me niet verteld, maar ik weet zeker dat hij op jou lijkt.’

Philippus draaide zich om en Antipater omarmde hem. Op dat moment herinnerde de boodschapper zich ook de andere woorden die hij gehoord had terwijl hij de trap afrende.

‘De dokter heeft ook gezegd dat...’

Philippus draaide zich met een ruk om. ‘Wat?’

‘Dat de koningin het goed maakt,’ zei de boodschapper in een adem door.

‘Wanneer is het gebeurd?’

‘Een aantal nachten geleden, net na zonsondergang. Ik ben de trap afgerend, ben geen moment gestopt, heb niets gegeten. Ik heb alleen uit mijn veldfles gedronken en ben alleen afgestegen om van paard te wisselen. Ik kon niet wachten om u het goede nieuws te brengen.’

Philippus liep terug en sloeg hem op de schouders. ‘Geef mijn vriend te eten en te drinken, alles wat hij wil. En geef hem een goed bed, want hij heeft me het allermooiste nieuws gebracht.’

De ambassadeurs feliciteerden op hun beurt de vorst en probeerden van de positieve situatie te profiteren om hun onderhandelingen voordeliger af te ronden, gezien het feit dat Philip-
pus' humeur een stuk verbeterd was. Maar de koning zei: 'Niet nu,' en liep de tent uit, gevolgd door zijn adjudant.

Hij liet onmiddellijk alle bevelhebbers van de grondtroepen van zijn leger bijeenroepen, liet wijn brengen en wilde dat iedereen samen met hem dronk. Toen beval hij: 'Laat de hoorn van het appèl klinken. Ik wil mijn leger perfect opgesteld zien, zowel de infanterie als de cavalerie. Ik wil dat ze bijeengeroepen worden voor het appèl.'

Hoorngeschal klonk door het kamp. De mannen, van wie sommige al dronken waren of halfnaakt in hun tent lagen, sprongen op, deden hun wapenrusting aan, grepen hun lans en gingen zo snel als ze konden de gelederen vormen, want het geschal van de hoorn was net als de stem van de koning die schreeuwde in de nacht.

Philippus stond al op een verhoging, omringd door zijn officieren. Toen de gelederen gevormd waren, schreeuwde, zoals gebruikelijk was, de oudste soldaat naar de koning: 'Waarom heb je ons geroepen, koning? Wat wil je van je soldaten?'

Philippus liep naar voren. Hij had zijn parade-uitrusting van ijzer en goud aangetrokken en een lange, witte mantel omgeslagen; zijn benen waren bedekt met bewerkte, zilveren platen. De stilte werd alleen verbroken door het snuiven van de paarden en de roep van de nachtdieren die op het kampvuur afkwamen. De generaals die naast de koning stonden, konden zien dat zijn gezicht rood was en dat zijn ogen glansden.

Hij schreeuwde: 'Mannen van Macedonië! In mijn huis in Pella heeft de koningin mij een zoon geschonken. Ik verklaar in jullie aanwezigheid dat hij mijn wettelijke erfgenaam is en ik vertrouw hem jullie toe. Zijn naam is

ALEXANDER!'

De officieren lieten de wapens presenteren. De infanterie hield de sarissa's omhoog, enorme gevechtsslansen die wel twaalf voet lang waren, en de cavalerie hief een woud van werpspiezen naar

de hemel op, terwijl de paarden steigerden en hinnikten en op hun bit beten.

Toen begon iedereen ritmisch de naam van de prins te roepen:

Alexander! Alexander! Alexander!

en ze sloegen met hun lansen tegen de wapenschilden, zodat het gekletter tot de sterren reikte.

Ze dachten dat zo ook de roem van Philippus' zoon, net als hun stemmen, net als het geraas van hun wapens, naar de sterren van het firmament zou stijgen, naar waar de goden waren.

Toen hij de bijeenkomst had beëindigd, keerde de vorst samen met Antipater en zijn adjudanten terug naar de tent waar de delegatie van Potidaea geduldig en gelaten nog op hem wachtte. Philippus bekende: 'Het enige wat ik jammer vind, is dat Parmenio niet hier is om samen met ons dit heuglijke feit te vieren.' Generaal Parmenio had dan ook op dat moment met zijn leger een kamp opgeslagen tussen de Illyrische bergen, niet ver van het Lychnitismeer, om ook aan die kant de grenzen van Macedonië veilig te stellen. Later waren er mensen die zeiden dat op dezelfde dag dat Philippus van de geboorte van zijn zoon hoorde, hij de stad Potidaea ingenomen had en nog twee andere overwinningen behaald had: die van Parmenio tegen de Illyriërs en die van zijn vierspan in de strijdswagenrace van Olympia. Daarom zeiden de waarzeggers dat dat kind, dat op de dag van drie overwinningen geboren was, onoverwinnelijk zou zijn.

Maar in werkelijkheid overwon Parmenio de Illyriërs aan het begin van de zomer en niet veel later werden de Olympische Spelen en de wagenraces gevierd, maar het kan wel gezegd worden dat Alexander in een jaar vol prachtige zegeningen geboren werd. Alles wees erop dat hij een toekomst zou hebben die meer op die van een god dan op die van een mens leek.

De delegatie van Potidaea probeerde haar verhaal weer te beginnen waar het was afgebroken, maar Philippus maakte een gebaar naar zijn luitenant: 'Generaal Antipater weet precies hoe ik erover denk, praat maar met hem.'

'Maar Sire,' kwam Antipater tussenbeide, 'het is absoluut noodzakelijk dat de koning...'

Hij kon zijn zin niet afmaken, want Philippus had zijn mantel al omgeslagen en naar zijn paard gefloten. Antipater liep hem achterna. ‘Sire, het heeft maanden van beleg en harde strijd gekost om dit te bereiken, u kunt niet...’

‘Natuurlijk kan ik wel!’ riep de koning uit terwijl hij op zijn paard sprong en het aanspoorde. Antipater schudde zijn hoofd en maakte aanstalten om terug naar de koninklijke tent te gaan, toen Philippus hem riep.

‘Hier, neem dit.’ De koning trok de zegelring van zijn vinger en gooide hem naar Antipater. ‘Je zult hem nodig hebben. Maak er een goed verdrag van, deze oorlog heeft een rib uit mijn lijf gekost!’

De generaal ving de koninklijke zegelring op en bleef enige ogenblikken naar zijn vorst kijken, die als een speer door het kamp reed en het door de noordelijke uitgang verliet. ‘Volg hem, idioten!’ schreeuwde hij naar de lijfwachten. ‘Jullie laten hem toch niet alleen gaan. Schiet op, vervloekt nog aan toe!’

En terwijl de mannen hem in galop achternareden, zag Antipater nog net Philippus’ witte mantel op de berghelling onder het schijnsel van de maan en toen niets meer. Hij ging de tent weer binnen, liet de delegatie, die steeds verbijsterder was, plaatsnemen en vroeg terwijl hij ook ging zitten: ‘En, waar waren we ook alweer gebleven?’

Philippus reed de hele nacht door en ook de volgende dag. Hij stopte alleen om van paard te wisselen en samen met zijn viervoeter uit beken of bronnen te drinken. Na de schemering kwam Pella in zicht, toen het licht van de al ondergegangene zon, de nog met sneeuw bedekte toppen van de Bermion purper kleurde. Op de vlakke deinden kuddes paarden in galop als golven in de zee en duizenden vogels daalden neer op het kalme water van het Borborosmeer om te slapen.

De avondster schitterde zo fel dat ze in pracht wedijverde met de maan die langzaam naar de vloeibare oppervlakte van de zee zakte. Het was de ster van de Argeaden, de dynastie die al vanaf Heracles’ tijd in dat gebied regeerde, de onsterfelijke ster, mooier dan enige andere ster in de hemel.

Philippus stopte om naar haar te kijken en haar aan te roepen.

‘Sta mijn zoon bij, laat hem na mij heersen en laat na hem zijn kinderen en de kinderen van zijn kinderen heersen,’ zei hij met heel zijn hart.

Toen reed hij naar zijn paleis, waar niemand hem verwachtte, uitgeput en badend in het zweet. Hij werd door gemurmel ontvangen, door het ruisen van de kleren van vrouwen die druk bezig waren in de gangen, door het geklingel van de wapens van de lijfwachten.

Toen hij in de deuropening van de slaapkamer verscheen, zat de koningin op een zetel, haar naakte lichaam nauwelijks bedekt door een heel fijn geplooid, Ionische onderjurk. De kamer rook naar rozen van Piëria en de min Artemisia hield het kind in haar armen.

Twee lijfwachten hielpen hem uit de schouderstukken van het pantser en maakten zijn zwaard los zodat hij de huid van het kind kon voelen. Hij nam hem in zijn armen en hield hem lang vast, het hoofdje rustend tussen zijn nek en zijn bovenarm. Hij voelde de zachte lippen van de kleine op het litteken op zijn schouder, hij voelde de warmte en de geur van zijn lelieblanke huid.

Philippus deed zijn ogen dicht en bleef rechtop en zonder te bewegen staan, midden in de stille kamer. Op dat moment was hij het geraas van de strijd, het geknars van de strijdwagens en de woeste galop van de paarden vergeten. Hij luisterde naar de ademhaling van zijn zoon.